

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ความต้องการและโอกาสทางการศึกษาของแรงงานสตรีในโรงงาน
อุตสาหกรรม เขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

ชื่อผู้เขียน

นางสิริพร ลิลิต

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลิสุวรรณม์

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยงยุทธ เปลียนผดุง

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. บุปผา วัฒนาพันธ์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องความต้องการและโอกาสทางการศึกษาของแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไป ปัญหาอุปสรรคที่สัมพันธ์กับการได้รับการศึกษาของแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ และความต้องการ ความพร้อม และข้อจำกัดต่าง ๆ ทางด้านการศึกษา ของแรงงานสตรี รวมทั้งโอกาสทางการศึกษาของแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แรงงานสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องจนได้ข้อมูลที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านการทำงาน ที่พักอาศัย, การคมนาคม เศรษฐกิจ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานกับนายจ้างเป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อโอกาสทางการศึกษาของแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม โอกาสทางการศึกษาที่มีอยู่ในพื้นที่คือการศึกษาในระบบโรงเรียนซึ่งมีการขยายโอกาสเพื่อสนองตอบความต้องการทางการศึกษาในโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ งานการศึกษานอกระบบที่ได้รับความสนใจจากแรงงานมากที่สุดได้แก่การทบทวนบทเรียน ส่งแบบฝึกหัด และกวดวิชาสอบเทียบวุฒิชั้น ม.3-ม.6 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลำพูน ซึ่งมีในวันอาทิตย์ และสถานศึกษาของเอกชน เช่น สถาบันสอนภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น ส่วนการเรียนรู้ที่ไม่เป็นทางการ แรงงานสตรีที่อาศัยอยู่ตามหอพักต่าง ๆ ได้แลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน บางกลุ่มก็ใช้เวลาในการอ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ ส่วนโอกาสรับการศึกษาในโรงงาน ได้แก่กิจกรรมที่ทางโรงงานจัดขึ้น เช่น การอบรมก่อนการทำงาน การอบรมระหว่างทำงาน การสาธิตและทดลองฝึกจากผู้ชำนาญงาน การส่งหัวหน้าและผู้คุมงานไปอบรมและดูงานยังสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศ โรงงานบางโรงจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปของการจัดฉายวิดีโอ เปิดโทรทัศน์ เปิดวิทยุ บางโรงงานก็จัดกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การจัดบอร์ด ห้องสมุดโรงงาน มุมหนังสือในโรงอาหาร แต่ในบางโรงงานก็ไม่ได้จัดกิจกรรมเสริมความรู้ใด ๆ เนื่องจากไม่ต้องการให้แรงงานเสียเวลาไปกับกิจกรรมเหล่านี้

การศึกษาที่แรงงานสตรีต้องการสามารถจำแนกออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การศึกษาระยะสั้น โดยมีเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ในปัจจุบัน และการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิในระดับที่สูงขึ้น

Thesis Title : Needs and Opportunity in Education of the Female
Workers in Northern Region Industrial Estate

Author : Ms.Siripron Lilit

M.Ed. : Nonformal Education

Examining Committee :

Assoc.Prof.Dr.Chukiat	Leesuwan	Chairman
Assis.Prof. Yongyudh	Plianpadung	Member
Assoc.Prof.Dr.Bupa	Wattanapun	Member

ABSTRACT

This study was designed to examine the following issues : general situation, problems and obstacles related to the receiving of education, educational needs, readiness and constraints as well as opportunities of female industrial workers working in Northern Region Industrial Estate factories.

This study was of a qualitative type setting as its target group female workers in factories at the Northern Region Industrial Estate. Data were collected via a participatory observation approach plus interviews with the target group and other relevant individuals.

As a result, it was discovered that residential location, transportation means, economic status and employer-employee relations were key factors bearing impact upon female workers' educational opportunities. Such opportunities available in the area were in the forms of formal education offered in educational opportunity expansion schools, non-formal educational programmes nprovided by the Lamphun

Provincial Non-formal Education Center and language courses, e.g., English and Japanese, provided by private language institutes. Those staying in dormitories found opportunities talking and discussing with friends while others took time reading books, watching television and listening to the radio. While in the factory they were also exposed to a number of factory-organized educational activities such as pre-service training, in-service training, expert demonstrations and apprenticeship, overseas study tours for leaders and supervisors, etc. Some factories organized video, television and radio programmes while others set up bulletin boards and book corners in factory cafeterias. However, some factories did not organize or provide any educational activities/programmes since they did not want their employees to waste time on such activities

As regards female workers' educational needs two types of them were discerned. One was of short-duration nature with educational contents directly and immediately relevant and useful to their present work and lives while the other had to do with increasing their educational credentials in the longer run.